

SECTOR ZONDIGT NOG TE VEEL TEGEN BASISPRINCIPES VAN HOUT(SKELET)BOUW

PIETER VRIJSEN (PXP PROJECTS) PLEIT VOOR MEER SCHOLING EN KENNISDELING

PXP Projects uit Zottegem is een vooruitstrevend hout(skelet)bouwbedrijf dat de afgelopen jaren een sterke groei heeft doorgemaakt. Met de realisatie van enkele knappe projecten wist zaakvoerder, Pieter Vrijzen, zich samen met zijn team een belangrijke plaats op de markt te veroveren. En er is honger naar meer: de ambitie is om binnen enkele jaren, zowel op kwalitatief als op kwantitatief vlak, tot de absolute top in België te behoren! 'Schrijnwerk' had een boeiend gesprek met de al even gedreven als enigmatische bedrijfsleider.

Bart Desanghere

Project De Schipperij, Gent (i.o.v. Wyckaert): "Dit project won vorig jaar de trofee De Houten Kop"

HET JUISTE MATERIAAL OP DE JUISTE PLAATS IN DE JUISTE TOEPASSING

Hout(skelet)bouw zit in de lift en de blakende gezondheid waarin een bedrijf als PXP Projects zich momenteel bevindt, vormt daartoe een duidelijk bewijs. Toch relateert zaakvoerder, Pieter Vrijzen, meteen de opmars van bouwen met hout. "Vandaag leeft in onze sector het gevoel dat alles mogelijk is: naast woningen kunnen we plots ook scholen, ziekenhuizen, kantoren, noem maar op, bouwen. Er heerst euforie, maar die zal volgens mij niet blijven duren. De forse groei die we doormaken, kent immers haar limieten. Kijk, vandaag worden veel projecten in hout(skelet)bouw gerealiseerd, waarbij de kwaliteit te wensen overlaat. Dat gebeurt door 'cowboys' die meeprofiteren van de hype rond hout, maar die uiteindelijk met minderwaardige materialen en oplossingen aan de slag gaan. Ze werken goedkoop, en dat is natuurlijk spek voor de bek van veel bouwheren en investeerders, zeker in deze budgettaire moeilijke tijden. Maar ooit komen de problemen en dan zal de sector noodgedwongen gas terugnemen. Zo zal er enkel ruimte overblijven voor de firma's die hun job serieus nemen en kwaliteit afleveren. Mijn wereldbeeld is cyclisch: periodes van overwaardering en onderwaardering zullen elkaar blijven afwisselen. De ambitie van PXP is om in die wereld een constante te blijven. Onze filosofie is: het juiste materiaal op de juiste plaats in de juiste toepassing. Hout is een fantastisch bouw materiaal, maar je moet het enkel dáár inzetten waar het een concrete meerwaarde oplevert. Hetzelfde geldt trouwens voor alle andere bouwmaterialen. Als houtskelbouwer ben ik dus helemaal niet gekant tegen het gebruik van beton, baksteen, staal, noem maar op."

DEMONOPOLISEREN VAN KENNIS

"Houtskelbouw is een vrij kennisintensief vak. Hoe bereken je de juiste secties? Hoe zorg je voor voldoende schrankweerstand? Hoe werk je bepaalde bouwknopen uit met het oog op isolatie, luchtdichtheid en vocht huishouding? Wat moet je doen om oververhitting in de zomer

Pieter Vrijzen: "Ik pleit voor het opzetten van een erkende postgraduaatopleiding die onze stabiliteitsingenieurs omschoolt tot houtingenieurs"

tegen te gaan? Hoe zorg je voor een brandveilig ontwerp? Enz. De knowhow die daarvoor vereist is, verschilt totaal van de kennis die nodig is bij het bouwen met baksteen en beton. En dan wil ik meteen de vinger op de wonde leggen: waar zijn de houtingenieurs van ons land? Waar zijn de benodigde professoren en opleidingen die onze jeugd zullen leren om op hoog niveau met hout te bouwen? Uiteraard is er vandaag een kranje van knappe specialisten, die o.a. de afgelopen jaren in het kader van het project DO-IT Houtbouw nuttig werk hebben afgeleverd, maar hun aantal is, net als hun middelen en hun mandaat, te beperkt. Bovendien zijn ze nog te veel afhankelijk van de gevestigde bedrijven, die logischerwijze enkel maar meewerken aan het onderzoek op voorwaarde dat ze achteraf exclusief gebruik kunnen maken van de nieuw ontstane kennis. Er is, m.a.w., nog te weinig gedemonopoliseerde intellectuele cohesie om de sector op een efficiënte manier te scholen. En dat is nodig, want er wordt nog te veel gezondigd tegen de basisprincipes van de houtbouw. Veel ingenieurs denken dat ze vanuit hun masteroplei-

PXP PROJECTS IN EEN NOTENDOP

VESTIGING	Zottegem
OPRICHTING	2006
ZAAKVOERDER	Pieter Vrijzen
PERSONEEL	15 medewerkers
OMZETCIJFER	1,6 miljoen euro
KLANTENPROFIEL	<ul style="list-style-type: none"> • Particulieren • Projectontwikkelaars • Overheden • B2b: professionele hout(skelet)bouwers
MACHINEPARK	<ul style="list-style-type: none"> • CAD/CAM-pakket HSB-CAD • Zaag- en balkbewerkingscentrum Weinmann • CNC-machine Biesse Rover

ding houtconstructies kunnen berekenen, maar ze beschikken eigenlijk niet over de vereiste kennis. Vandaar dat ik pleit voor het opzetten van een erkende postgraduaatopleiding die onze stabiliteitsingenieurs omschoolt tot houtingenieurs. Daarbij moet er ook aandacht zijn voor hoe men de 'nieuwe' houtconstructies kan combineren met de meer 'traditionele' bouwmethodes."

Project Coppens, Onkerzele: "De specifieke opbouwwijze van het project is reeds op voorhand in de software vastgelegd"

Project Coppens, Onkerzele: "Voor deze gezinswoning combineerden we staalskelet, aluminium schrijnwerk en houtskeletbouw in één enkel concept"

AUTODIDACT EN SELFMADE MAN

Zelf noemt Pieter Vrijzen zich graag een autodidact: "Ik heb in mijn leven geen vanzelfsprekend parcours afgelegd. Ik ben niet zoals zovelen met een ingenieursdiploma op zak in het bedrijf van mijn ouders gestapt. Wat ik wel van hen geërfd heb, is een onweerstaanbare drang naar kennisvergaring. Als ik me in iets vastbijt, doe ik dat voor het volle pond en pluis ik graag alles van naaldje tot draadje uit. Ik ben in de wereld van het schrijnwerk terechtgekomen toen ik trappen begon te plaatsen bij particulieren. Op een bepaald moment kwam ik in contact met architect, Jean-Claude Veys. Hij bood mij de mogelijkheid om mijn grenzen te verleggen en vertrouwde me een complexe trap toe voor een chique villa in Tervuren. Ik slaagde in de opdracht, waarna ik me aan een dak waagde om vervolgens ook een woning in houtskeletbouw te plaatsen. Daar vond ik veel voldoening en arbeidsvreugde in terug. Zo ging de bal aan het rollen. Een kleine vijf jaar geleden besloot ik om mezelf volledig op de houtskeletbouw toe te leggen. Midden in de kredietcrisis slaagde ik erin om de banken te overtuigen en bouwde ik een fabriek hier in Zottegem. In de loods staan een CNC-gestuurd balkbewerkingscentrum van Weinmann,

**PIETER VRIJZEN:
"DE MARKT VAN DE
HOUSKELETBOUW SPLITST
ZICH IN HOOG TEMPO OP
IN FABRIKANTEN EN
PLAATERS"**

HET VERDWIJNEN VAN DE VAKMAN

twee timmertafels en een grote brug om alle elementen makkelijk te kunnen manipuleren. Doordat het bedrijf in korte tijd zo'n snelle groei heeft doorgemaakt, is de loods ondertussen veel te klein geworden en smeden we plannen om op een andere locatie in Zottegem een grotere fabriek neer te zetten. Onze ambitie is duidelijk: binnen enkele jaren willen we, zowel op kwalitatief als op kwantitatief vlak, tot de absolute top in België behoren!"

Als belangrijkste evolutie binnen de sector noemt Pieter Vrijzen het verdwijnen van de vakman. "De echte stielmannen zijn vandaag te schaars en te duur. Daarom bouwen we bij PXP Projects uitsluitend nog met de computer. Ik doel op de steeds krachtiger wordende BIM- en CAD/CAM-pakketten waarmee we het volledige bouwproces, van het ontwerpen over het bestellen van materialen en de prefabricatie van bouwelementen tot de uiteindelijke plaatsing op de werf, tot in de puntjes kunnen voorbereiden en simuleren. Nog voor de eerste nagel in het hout gaat, is het gebouw eigenlijk al voor '90%' gerealiseerd. De fysieke veruitwendiging van het digitale bestand betekent eigenlijk niets meer dan een loutere formaliteit. Het is een reeks handelingen die

reeds in de software gekend zijn. De uitvoerders zijn werknemers die het plan en de instructies kunnen lezen, en die over het vereiste verantwoordelijkheidsbesef en de nodige zin voor afwerkingskwaliteit beschikken. Een compleet ander profiel dus dan dat van de traditionele stielman. Deze laatste moest immers in het atelier of op de werf nog creatieve oplossingen bedenken voor de moeilijkheden die her en der opdoken. Plannen werden bijgestuurd of zelfs compleet omgegooid toen bleek dat het initiële ontwerp in de praktijk niet realiseerbaar was. Vandaag is daar door toedoen van de hoge loonkost eenvoudigweg geen tijd meer voor. Bovendien zijn de vakmannen die het hout nog echt naar hun hand weten te zetten, steeds moeilijker te vinden. Bouwen kan tegenwoordig enkel maar snel, efficiënt, kwalitatief én rendabel gebeuren als het vakmanschap gedigitaliseerd wordt. De kennis zit voortaan in de software en bij de ingenieur of specialist die het project uittekent en programmeert. Bij PXP Projects werken we met het hier in België ontwikkelde HSB-CAD, waar we trouwens erg tevreden over zijn."

DE OPKOMST VAN DE FABRIKANT

Pieter Vrijzen: "De markt van de houtskeletbouw splitst zich momenteel in hoog tempo op in enerzijds fabrikanten en anderzijds plaatsers. Wie wil produceren, moet fors investeren in ruimte,

Pieter Vrijzen: "Bij PXP bouwen we in de eerste plaats met de computer. Het traditionele vakmanschap is tegenwoordig volledig gedigitaliseerd"

Project Take Off 7, Gent: "De Woodface® gevelbekleding valt op door haar grillige patroon"

Project Avian, Gent: "Voor de ovale vormgeving van de gevel maakten we gebruik van gebogen Fermacell platen. Een waar huzarenstukje!"

Project Avian, Gent: "We hebben alle wandelementen in ons atelier voorbereid, zodat de plaatsing op de werf slechts een minimum aan tijd in beslag nam"

machines, gereedschappen, software en engineering. Wie wil plaatsen, moet vooral op logistiek en organisatorisch vlak sterk staan. Het zijn twee specialismen aan het worden. Ook bij PXP Projects zien we een significante stijging van het aantal professionele klanten. Zij besteden de engineering en/of het zaag- en productiewerk aan ons uit en concentreren zich enkel nog op de assemblage op de werf. Zo kunnen ze hun omzetcijfer per tijdseenheid aanzienlijk verhogen, waardoor ze uiteindelijk ook meer winst zullen boeken. Voor ons is het dan weer een manier om onze kapitaalsinvesteringen optimaal te laten renderen. Bekijk het zo: elke dag dat onze machine stilstaat, betekent een gemiste kans. Niet alleen de fabrikant biedt de plaatser een meerwaarde, het geldt dus evenzeer andersom."

"DE BOUWHEER MOET KRITISCHER WORDEN OP TECHNISCH VLAK! WIE EEN AUTO KOOPT, VERGELIJKT TOCH OOK ALLE MOGELIJKHEDEN EN OPTIES?"

VIDEO ALS BELANGRIJK WERKINSTRUMENT

"Ik ben een fervent gebruiker van video. Zo maak ik voorafgaand aan ieder project een film van ongeveer zestig minuten waarin de totstandkoming van alle elementen en het uiteindelijke geheel in 3D gesimuleerd wordt. Bovendien voorzie ik de film van gesproken commentaar,

waarbij ik soms uitvoerig inga op bepaalde moeilijkheden. Vooral eer aan de slag te gaan, bekijken mijn werknemers de opname. Zo weten ze perfect waar ze aan toe zijn. Video is ook een krachtige tool om een gerealiseerd project achteraf te evalueren. Op vrijwel iedere werf plaats ik immers een vaste camera die het volledige bouwproces filmt. Dankzij deze manier van werken leren we razendsnel bij uit onze gemaakte fouten, waardoor we ondertussen een perfect geoliede machine vormen. Tot slot verwerk ik ook alle videomateriaal in korte promotieclips die ik op onze website publiceer."

GOED GESTOFFEERDE OFFERTES

Wie Pieter Vrijzen ontmoet, beseft onmiddellijk dat hij te maken heeft met een gepassioneerde professional met zin voor detail. En dat die indruk ook strookt met de werkelijkheid, kan eenieder, die ooit een offerte van hem mocht ontvangen, beamen. "Het opstellen van een offerte is inderdaad iets wat ik bloedserius neem. Het resultaat is steevast een lijvige bundel waarin ik de voorgestelde oplossingen uitvoerig toelicht. Bij veel conculeg'a's is dat wel anders! Die volstaan doorgaans met een of twee velletjes waarop je met moeite wat technische informatie terugvindt! Hoe

kun je dan als bouwheer een doordachte beslissing nemen? Naar mijn mening mag deze laatste gerust wat kritischer zijn. Wie een auto koopt, bekijkt toch ook alle eigenschappen en opties tot in het kleinste detail? Bouwen draait vandaag nog te veel om buikgevoel en om blind vertrouwen in de gekende stielman onder de kerktoren. Daar moet verandering in komen!"

BOUWTEAMS HEBBEN DE TOEKOMST

"In mijn ideale wereld brengt een bouwheer in eerste instantie een architect, een ingenieur en een hoofdaannemer of fabrikant samen rond de tafel. Pas dan is het nuttig om een concreet en gedetailleerd ontwerp uit te werken. Immers, elke partij benadert het project vanuit haar eigen invalshoek en het is pas door in een vroeg stadium goed naar elkaar te luisteren dat er een perfect uitgebalanceerd geheel kan ontstaan. Zo verschijnen de zogenaamde 'bouwteams', soepele of juist hechte samenwerkingsverbanden die het mogelijk maken om het bouwproces technisch en organisatorisch naar een hoger niveau te tillen. Critici zullen, overigens voor een stuk terecht, aanstippen dat het concept van bouwteams sterk afbreuk doet aan de keuzevrijheid van de bouwheer: 'Wie met architect X werkt, is vrijwel verplicht om ook met aannemer Y in zee te gaan'. Anderzijds is het volgens mij de verantwoordelijkheid van de bouwheer om een goed bouwteam te kiezen, eerder dan louter een goede architect. De bouwheer kan trouwens steeds een (pre)selectie maken door globale eenheidsprijzen per element of per vierkante meter met elkaar te vergelijken. Het werken in een bouwteam biedt tot slot meer zekerheid op het vlak van uitvoeringstermijn, budgetbeheersing, kwaliteit, esthetisch niveau ..."

SCHRIJNWERK AWARDS

Pieter Vrijzen is sinds twee jaar ook een fervent deelnemer van de 'Schrijnwerk Awards', een initiatief van uw vakblad Schrijnwerk. En met succes, want zowel in 2014 als in 2015 behaalde hij telkens een knappe podiumplaats. "En dat motiveert me uiteraard om ook dit jaar een dossier in te dienen. Wellicht kiezen we voor de gevel van een schoolgebouw in Aalter. De gevel meet 110 m lang en 10 m hoog, en werd uitgevoerd i.o.v. hoofdaannemer Jan De Nul. Een knap en technisch uitdagend project, dat in de toekomst zeker en vast navolging zal krijgen! Uiteraard hopen we hiermee de wedstrijd te winnen, maar dat ligt uiteraard in de handen van de jury. Fingers crossed alvast!" □

Project Emmaüsstituut, Aalter (i.o.v. Jan De Nul): "De gevel meet 110 m lang en 10 m hoog, en kent een bijzonder innovatieve opbouw. Een technisch uitdagend project dat in de toekomst navolging zal krijgen!"